

Βρυξέλλες, 17 Οκτωβρίου 2025
(OR. en)

14082/25

SOC 671
ANTIDISCRIM 97
FREMP 268

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 13386/25

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία μέσω της προώθησης της ανεξάρτητης διαβίωσης

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για το ανωτέρω θέμα, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο EPSCO κατά τη σύνοδό του στις 17 Οκτωβρίου 2025.

**Κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία
μέσω της προώθησης της ανεξάρτητης διαβίωσης**

Συμπεράσματα του Συμβουλίου

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εδράζεται στις αξίες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της ισότητας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και είναι προσηλωμένη στην καταπολέμηση των διακρίσεων, μεταξύ άλλων, λόγω αναπηρίας, όπως κατοχυρώνονται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Το 2021, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης χαιρέτισε και ενέκρινε τη στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030 («στρατηγική της ΕΕ για την αναπηρία»)¹. Η στρατηγική στηρίζει την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (ΣΗΕΔΑΑ), η οποία έχει συναφθεί από την Ένωση και επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη, καθώς και του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, ιδίως της αρχής 17, στην οποία τονίζεται η σημασία της κοινωνικής ένταξης και των ίσων ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία.
3. Στη στρατηγική της ΕΕ για την αναπηρία επισημαίνεται ότι τα κράτη μέλη και το σύνολο των θεσμικών οργάνων και των οργανισμών της ΕΕ θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία, αναλαμβάνοντας στοχευμένη δράση και συνεκτιμώντας τις ανάγκες αυτές κατά τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση πολιτικών, νομοθετικών κειμένων και χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Επίσης, προωθείται η υιοθέτηση μιας διατομεακής διάστασης.

¹ 9749/1/21 REV1

4. Το δικαίωμα στην ανεξάρτητη διαβίωση κατοχυρώνεται στο άρθρο 19 της ΣΗΕΔΑΑ, το οποίο δεσμεύει τα συμβαλλόμενα κράτη να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για να διευκολύνουν την πλήρη απόλαυση από τα άτομα με αναπηρία του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, καθώς και την πλήρη ένταξη και συμμετοχή τους στην κοινωνία. Η ανακοίνωση της Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία και την ένταξή τους στην κοινωνία στο πλαίσιο της ενωσιακής χρηματοδότησης» (στο εξής: Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με την ανεξάρτητη διαβίωση) παρέχει στα κράτη μέλη πρακτικές συστάσεις σχετικά με τη χρήση της ενωσιακής χρηματοδότησης για τη στήριξη επενδύσεων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με σκοπό την προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία και τη στήριξη των εθνικών και περιφερειακών προσπαθειών για την εφαρμογή της ΣΗΕΔΑΑ.
5. Εκτιμάται ότι πάνω από ένα εκατομμύριο άτομα με αναπηρία ηλικίας κάτω των 65 ετών και πάνω από δύο εκατομμύρια άτομα με αναπηρία ηλικίας άνω των 65 ετών διαβιούσαν σε ιδρύματα στην ΕΕ σύμφωνα με έρευνα του 2020²³. Παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί, τα κράτη μέλη βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια όσον αφορά την ανάπτυξη συνθηκών ανεξάρτητης διαβίωσης. Κατόπιν τούτου, πολλά άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια στην πλήρη άσκηση του δικαιώματός τους να επιλέγουν και να έχουν τον έλεγχο των αποφάσεων που αφορούν τη ζωή τους, συμπεριλαμβανομένων του τύπου, του τρόπου και των ατόμων με τα οποία ζουν. Ως εκ τούτου, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα άτομα με αναπηρία απολαμβάνουν πλήρως το δικαίωμά τους να ζουν στην κοινωνία σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα.

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης και Γραμμένος, Σ., *COVID-19 και άτομα με αναπηρία — Στατιστικές για την υγεία, τη φροντίδα, την απομόνωση και τη δικτύωση*.

³ Σύμφωνα με έρευνες, ο αριθμός των παιδιών, των ενηλίκων και των μεγαλύτερων σε ηλικία ατόμων με αναπηρία σε ιδρύματα φιλοξενίας συνέχισε να αυξάνεται τα τελευταία έτη, *Eurofound (2024), Paths towards independent living and social inclusion in Europe* (Προς την κατεύθυνση της ανεξάρτητης διαβίωσης και της κοινωνικής ένταξης στην Ευρώπη), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

6. Η επαρκής, ολοκληρωμένη και συνεχής παροχή ανθρωποκεντρικών υπηρεσιών κοινοτικής υποστήριξης, όπως η προσωπική βοήθεια και τα υποστηριζόμενα δίκτυα λήψης αποφάσεων και στήριξης, είναι απαραίτητη για την πλήρη ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία και για την πρόληψη της απομόνωσης ή του διαχωρισμού τους από την κοινότητα. Απαιτούνται επίσης μέτρα για την αντιμετώπιση των επίμονων φραγμών που εμποδίζουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα σε κοινοτικές υπηρεσίες και δομές για τον γενικό πληθυσμό, συμπεριλαμβανομένων των προσβάσιμων και μη διαχωρισμένων τόπων διαμονής, τα οποία μπορούν να λάβουν πολλές μορφές, από ατομικές κατοικίες έως ρυθμίσεις συμβίωσης και διαφορετικά είδη μίσθωσης.
7. Είναι ζωτικής σημασίας να υποστηριχθούν η ποιοτική απασχόληση και οι δίκαιες συνθήκες εργασίας στον τομέα της φροντίδας, προκειμένου να βελτιωθεί η επαγγελματοποίηση της φροντίδας, να παρασχεθούν ποιοτικές υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες σε δεξιότητες και οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού. Ταυτόχρονα και αναγνωρίζοντας επίσης τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι γυναίκες ως άτυποι φροντιστές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να βελτιώσουν την αναγνώριση των μη επαγγελματιών φροντιστών και να τους στηρίξουν στις οικείες δραστηριότητες παροχής φροντίδας μέσω μέτρων όπως το δικαίωμα των φροντιστών στην ανάπαυλα και οι υποστηρικτικές υπηρεσίες.
8. Οι προσπάθειες για να διασφαλιστεί η ανεξάρτητη διαβίωση και η ένταξη των ατόμων με αναπηρία παρακωλύονται από εμπόδια στην πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, απασχόλησης, πολιτισμού, αθλητισμού και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα, μεταξύ άλλων λόγω της έλλειψης προσβασιμότητας και εύλογων προσαρμογών σε αυτούς τους τομείς. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι κοινοτικές υπηρεσίες και οι δομές που διατίθενται στον γενικό πληθυσμό είναι επίσης διαθέσιμες σε ισότιμη βάση στα άτομα με αναπηρία και ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους. Όπως υπογραμμίζεται στη ΣΗΕΔΑΑ, η εφαρμογή των αρχών του καθολικού σχεδιασμού στη δημιουργία νέων υπηρεσιών και περιβαλλόντων προωθεί την ισότιμη πρόσβαση για όλους και μειώνει την εξάρτηση από μεταγενέστερες προσαρμογές.

9. Η οικονομικά προσιτή υποστηρικτική τεχνολογία και οι καινοτόμες προσβάσιμες τεχνολογικές λύσεις διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διευκόλυνση της ανεξάρτητης διαβίωσης, για παράδειγμα μέσω της ανάπτυξης και της διαθεσιμότητας συσκευών και λογισμικού που διευκολύνουν την επικοινωνία, την κινητικότητα και την πρόσβαση σε πληροφορίες, παρέχοντας κατ' οίκον και εξ αποστάσεως φροντίδα σε άτομα με αναπηρία, μεταξύ άλλων σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές. Επιπλέον, η προσβασιμότητα σε τεχνολογίες και υπηρεσίες πληροφοριών και επικοινωνιών, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων, αποτελεί προϋπόθεση για να διασφαλιστεί ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να ασκούν τα δικαιώματά τους, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης, καθώς και να πλοηγούνται στις κοινότητές τους χωρίς να αντιμετωπίζουν εμπόδια στη συμμετοχή τους στην κοινωνία. Για τον σκοπό αυτό, η ευρωπαϊκή πράξη για την προσβασιμότητα, με την υποστήριξη των δραστηριοτήτων AccessibleEU, συμβάλλει στη βελτίωση της προσβασιμότητας στην ΕΕ.
10. Οι καταστάσεις κρίσης επηρεάζουν δυσανάλογα τα άτομα με αναπηρία, επιδεινώνοντας συχνά προϋπάρχοντα τρωτά σημεία και ανισότητες. Τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια τα οποία τα δυσκολεύουν να επωφεληθούν πλήρως από την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και την πρόσβαση σε αυτή σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα, ενώ ο σχεδιασμός και η παροχή βοήθειας εξακολουθούν να μην έχουν επαρκώς προσαρμοστεί στις ανάγκες τους. Είναι επίσης σημαντικό να ικανοποιηθεί αυτό το μέλημα, μεταξύ άλλων μέσω σχεδίων έκτακτης ανάγκης, στο πλαίσιο της διευκόλυνσης της ανεξάρτητης διαβίωσης.
11. Τα μέτρα για την προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις πολλαπλές και αλληλεπικαλυπτόμενες μορφές διακρίσεων και μειονεκτημάτων που ενδέχεται να επηρεάζουν τα άτομα με αναπηρία. Ιδίως οι γυναίκες, τα παιδιά και τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας με αναπηρία αντιμετωπίζουν συχνά διαφορετικά εμπόδια, πραγματικότητες και ανάγκες, ενώ διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο αποκλεισμού. Οι γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία διατρέχουν επίσης συχνά μεγαλύτερο κίνδυνο βίας, τραυματισμού ή κακοποίησης, παραμέλησης ή αμέλειας, κακομεταχείρισης ή εκμετάλλευσης. Ως εκ τούτου, η προώθηση της πλήρους και ισότιμης συμμετοχής τους σε όλους τους τομείς καθώς και του δικαιώματός τους να διαβιούν στην κοινωνία σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα, απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή και τη λήψη προσαρμοσμένων μέτρων για να ικανοποιηθούν οι ειδικές ανάγκες τους.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, σύμφωνα με τις εθνικές τους αρμοδιότητες και λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες:

12. Να αναπτύξουν ή να βελτιώσουν περαιτέρω μέτρα για την προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα, κατά περίπτωση, με τη στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030 και προκειμένου να εκπληρωθούν οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΣΗΕΔΑΑ και ιδίως οι υποχρεώσεις που προσδιορίζονται στο άρθρο 19.
13. Κατά την κατάρτιση πολιτικών, στρατηγικών και δράσεων, να αξιοποιήσουν τις υφιστάμενες γνώσεις και βέλτιστες πρακτικές, λαμβάνοντας υπόψη την προσέγγιση που αντικατοπτρίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με την ανεξάρτητη διαβίωση, ιδίως όσον αφορά την αποτελεσματική χρήση της ενωσιακής χρηματοδότησης για την προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία και, κατά περίπτωση, να αξιοποιήσουν τη στήριξη που παρέχεται από το κέντρο πόρων AccessibleEU.
14. Να υποστηρίξουν παρεμβάσεις που θα επιτρέπουν στα άτομα με αναπηρία να διαβιούν ανεξάρτητα στην κοινωνία, μεταξύ άλλων με τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας προσβάσιμων, οικονομικά προσιτών και μη διαχωρισμένων τόπων διαμονής, καθώς και με την απαιτούμενη στήριξη για ανεξάρτητη διαβίωση, ενώ παράλληλα θα γίνονται σεβαστές οι ατομικές τους επιλογές και θα λαμβάνονται υπόψη οι ατομικές περιστάσεις και ανάγκες.
15. Να ενισχύσουν τη διαβούλευση με τα άτομα με αναπηρία σε όλα τα επίπεδα και να προωθήσουν την ενεργό συμμετοχή τους για την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των δράσεων και των πολιτικών που τα αφορούν, μεταξύ άλλων μέσω των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων.

16. Να προωθήσουν την πρόσβαση και την οικονομική προσιτότητα των υπηρεσιών ανθρωποκεντρικής υποστήριξης, όπως η προσωπική βοήθεια, η υποστηρικτική τεχνολογία, οι προσβάσιμες τεχνολογίες και υπηρεσίες πληροφοριών και επικοινωνιών, τα υποστηριζόμενα συστήματα λήψης αποφάσεων και οργανωμένης υποστήριξης (π.χ. υποστήριξη από ομοτίμους, κέντρα ανεξάρτητης διαβίωσης και υποστηριζόμενες ρυθμίσεις διαβίωσης).
17. Να διασφαλίσουν ότι οι υπηρεσίες που διατίθενται στον γενικό πληθυσμό είναι επίσης διαθέσιμες, προσβάσιμες, οικονομικά προσιτές, χωρίς αποκλεισμούς και προσαρμόσιμες για τα άτομα με αναπηρία και ότι παρέχονται με συντονισμένο τρόπο.
18. Να παράσχουν στους παρόχους υπηρεσιών κατάρτιση για να διευκολυνθεί η ανθρωποκεντρική υποστήριξη και η παροχή υπηρεσιών στην κοινότητα, με στόχο να υποστηριχθεί η ανεξάρτητη διαβίωση σύμφωνα με τη ΣΗΕΔΑΑ.
19. Να ενημερώσουν τα άτομα με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων των σημερινών τροφίμων ιδρυμάτων και των οικογενειών τους, σχετικά με τα δικαιώματα, τις προνοιακές παροχές και τις επιλογές τους όσον αφορά τους τόπους διαμονής και να παράσχουν την αναγκαία υποστήριξη και καθοδήγηση στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, μεταξύ άλλων μέσω ατομικών προγραμμάτων και της διαχείρισης υποθέσεων.
20. Να αυξήσουν, όπου απαιτείται, τη διαθεσιμότητα οικονομικά προσιτών, προσβάσιμων, χωρίς αποκλεισμούς, μη διαχωρισμένων και ασφαλών τόπων διαμονής σε κοινότητες, ώστε να αποτρέπεται η έλλειψη στέγης και η στέρηση στέγασης και να διευκολύνεται η ανεξάρτητη διαβίωση.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

21. Λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, τις καταληκτικές παρατηρήσεις σχετικά με τη συνδυασμένη δεύτερη και τρίτη περιοδική έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, να εξακολουθήσει να επικεντρώνεται στην προώθηση και τη διασφάλιση της ανεξάρτητης διαβίωσης κατά την παρουσίαση πρωτοβουλιών και δράσεων στο πλαίσιο του δεύτερου μισού της στρατηγικής για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030 και να καλύψει τυχόν εναπομένοντα κενά πολιτικής, ενώ παράλληλα θα σέβεται πλήρως τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας καθώς και την πολυμορφία των συστημάτων στα κράτη μέλη.

22. Κατά την εκπόνηση πρωτοβουλιών και δράσεων, να διαβουλεύεται και να εμπλέκει ενεργά τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, ιδίως τα άτομα με αναπηρία μέσω των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων και της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την αναπηρία.
23. Να αξιολογήσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς υποστηρικτικών τεχνολογιών και την ανάγκη για περαιτέρω δράση σχετικά με την επιλεξιμότητα και την πιστοποίηση των προϊόντων προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση και να διευκολυνθεί η ελεύθερη κυκλοφορία υποστηρικτικών τεχνολογιών.
24. Να προωθήσει και να διευκολύνει την ανάπτυξη ικανοτήτων, την αμοιβαία μάθηση και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών, σε συνεργασία με τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία, ώστε να ενισχυθούν η κατανόηση της προσέγγισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσον αφορά την ένταξη των ατόμων με αναπηρία, η βάση γνώσεων σχετικά με τομείς όπως η προσβασιμότητα και η ανεξάρτητη διαβίωση, συμπεριλαμβανομένης της προσωπικής βοήθειας για τα άτομα με αναπηρία, καθώς και τρόπους βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στον τομέα της φροντίδας και στήριξης των άτυπων φροντιστών και των προσωπικών βοηθών.
25. Να βελτιώσει τη διαθεσιμότητα δεδομένων ανά φύλο και να διενεργήσει ανάλυση, με τη συμμετοχή του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) και του Eurofound, για την κατάσταση των ατόμων με αναπηρία που διαβιούν στο πλαίσιο διαφορετικών ρυθμίσεων διαβίωσης σε ολόκληρη την Ένωση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ποιότητα ζωής και την ένταξη στην κοινότητα, καθώς και το σχετικό κόστος και τα οφέλη τους, με στόχο να εμβαθύνει την κατανόηση των εμποδίων και των παραγόντων επιτυχίας για τη διασφάλιση της ανεξάρτητης διαβίωσης, λαμβανομένων υπόψη των ατομικών επιλογών, περιστάσεων και αναγκών.

26. Να εργαστεί με σκοπό τη συστηματική ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας σύμφωνα με τη ΣΗΕΔΑΑ σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ και εντάσσοντας μέτρα προσβασιμότητας χωρίς αποκλεισμούς για την αναπηρία, κατά περίπτωση, σε βασικές στρατηγικές της ΕΕ, όπως η στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας, το μελλοντικό σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, το μελλοντικό ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης, η μελλοντική στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας, και κατά τον σχεδιασμό μιας μελλοντικής αυτοτελούς στρατηγικής υψηλού επιπέδου της ΕΕ για την ισότητα των φύλων για την περίοδο μετά το 2025, ώστε να διασφαλιστεί ότι ωφελούνται τα άτομα με αναπηρία και λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη άρσης των εμποδίων και καταπολέμησης των διακρίσεων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία.
27. Να αναπτύξει ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά αφενός με τον τρόπο δράσης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, προσαρμοσμένες σε όλα τα είδη αναπηριών (συμπεριλαμβανομένων των σωματικών, ψυχικών, νοητικών ή αισθητηριακών), και αφετέρου με τον τρόπο διασφάλισης της προσβασιμότητας και της ένταξης, καθώς και σχετικά με την κατάρτιση του προσωπικού πρώτης επέμβασης ώστε να αναγνωρίζει διάφορα είδη αναπηριών και να μπορεί να ενεργεί αναλόγως.
-

Πηγές

1. Διοργανικό έγγραφο της ΕΕ

Ευρωπαϊκός πύλωνας κοινωνικών δικαιωμάτων Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Γραμματεία, *Ευρωπαϊκός πύλωνας κοινωνικών δικαιωμάτων*, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2017.

2. Νομοθεσία της ΕΕ

Οδηγία 2000/78/EK του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303 της 2.12.2000, σ. 16).

Οδηγία (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, για την προσβασιμότητα των ιστότοπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα (ΕΕ L 327 της 2.12.2016, σ. 1).

Οδηγία (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών (ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 70).

3. Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα (2022/C 476/01, ST/13948/2022/INIT) (ΕΕ C 476 της 15.12.2022, σ. 1).

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030 (9749/1/21 REV 1).

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας (15134/22).

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 20/2023 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου — «Υποστήριξη των ατόμων με αναπηρία» (15575/23).

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία μέσω της απασχόλησης, των εύλογων προσαρμογών και της αποκατάστασης (16543/24).

4. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030 — Επιτεύγματα και προοπτικές, Θεματικό Τμήμα Δικαιωμάτων των Πολιτών και Συνταγματικών Υποθέσεων, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών, PE 767.095 — Νοέμβριος 2024.

5. Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση με τίτλο «Ένωση ισότητας: Στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030», COM (2021) 101 final.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία και την ένταξή τους στην κοινωνία στο πλαίσιο της ενωσιακής χρηματοδότησης, C(2024) 7897 final.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης και Γραμμένος, Σ., *COVID-19 and persons with disabilities – Statistics on health, care, isolation and networking* (COVID-19 και άτομα με αναπηρία — Στατιστικές για την υγεία, τη φροντίδα, την απομόνωση και τη δικτύωση), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2021.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης, *Report on access to essential services in the EU – Commission staff working document* (Έκθεση σχετικά με την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες στην ΕΕ — Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024.

6. Eurofound (Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας)

Eurofound (2024), *Paths towards independent living and social inclusion in Europe* (Προς την κατεύθυνση της ανεξάρτητης διαβίωσης και της κοινωνικής ένταξης στην Ευρώπη), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

7. Ηνωμένα Έθνη

Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

Γενικό σχόλιο αριθ. 5 (2017) της Επιτροπής της ΣΗΕΔΑΑ σχετικά με το άρθρο 19 —
Το δικαίωμα στην ανεξάρτητη διαβίωση και τη συμμετοχή στην κοινότητα.

Καταληκτικές παρατηρήσεις σχετικά με τη συνδυασμένη δεύτερη και τρίτη περιοδική έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, CRPD/C/EU/CO/2-3.
